

Geachte voorzitter, geachte dames en heren,

Wij dienen het coronavirus, gezamenlijk, onder controle te krijgen.
Onze fractie erkent en is blij dat het zorgpersoneel in onze gemeente Zevenaar werkzaam en/of
daarbuiten iedere dag het beste geeft om deze ziekte per patiënt te bestrijden.

Hartverwarmend was het, klappend voor de zorg tijdens de eerste golf in het begin van dit jaar.
De medewerkers in de zorg vroegen hier niet om, ze voelden de verantwoordelijkheid en handelden.
Nu echter, constateren wij, ook van zeer dichtbij, dat de zorg piept en kraakt waar het de gevolgen
van de eerste golf nog lang niet te boven was, maar men toch door moest.

Juist nu willen wij dan ook middels deze Algemene Beschouwingen onze uiterste waardering
uitspreken voor de individuele medewerkers in de zorg. Juist nu verdient men alle lof en applaus en
nu lijkt het stil. Sterker nog, bewaking moet op sommige plekken al voor de ingang staan.
Ook nu vragen de zorgmedewerkers en het medisch personeel er niet om, maar verdienen ze het, in
de optiek van Lokaal Belang juist nu nog meer.
Laten we met z'n allen dan ook steun bieden voor deze mensen waar mogelijk.

Dit is ook in onze optiek, bovenal, het doel van het Herstelplan, bijgevoegd bij de
Meerjarenbegroting. Onze fractie vindt dit een goed en toepasselijk instrument om juist daar waar in
de Zevenaarse gemeente de nood het hoogst is, waar mogelijk deze nood aan te pakken. Daar
komen wij in deze Algemene Beschouwingen nog nader op terug.

Maar eerst, de begroting,

De voorliggende begroting bevat nagenoeg geen nieuw beleid. Voor ons is deze constatering
begrijpelijk. Het is een begroting die sterk beïnvloed wordt door bijzondere omstandigheden. Het
devies hier is en blijft voornamelijk 'de financiële eindjes aan elkaar knopen'. Gelukkig hebben we nog
een reserve om echte klappen op te vangen, maar we kunnen niet doorgaan met het telkens maar
een greep doen uit onze spaarpot. Dit kent zijn grenzen, en die grenzen lijken bereikt. Ons
belastingniveau is de laatste jaren fors gestegen. Deels door investeringen die direct ten gunste
komen van onze gemeente en dus haar inwoners, maar voor een groot deel ook door een steeds
financieel terugtrekkende centrale overheid. De discussie over de oplopende kosten binnen het
sociaal domein ligt iedereen zeker nog vers in het geheugen.

Lokaal Belang wil een kritisch geluid laten horen voor de toekomst daar waar het gaat om verdere
verhoging van inkomsten door de belastingen te verhogen. Wij willen voor de toekomst nadrukkelijk
aandacht vragen voor het verminderen van de uitgaven en ziet daarvoor ook kansen. Onze fractie
betreurt het dat een groot deel van de vastgestelde bezuinigingsvoorstellen nu opgenomen wordt in
de top 10 van de risico's. Dat baart ons zorgen temeer daar in een eerdere fase bijvoorbeeld een
voorgenomen bezuiniging op de interne dienstverlening opgeschoven is. Ook het hoge percentage
inhuur vraagt nadrukkelijk aandacht. Wellicht moeten wij in de toekomst eens discussiëren over
taken die wij nu zelf nog uitvoeren maar wellicht efficiënter (en goedkoper) uitgevoerd kunnen
worden door "de particuliere markt". Het adagium zou dan kunnen zijn dat je niet altijd alles in eigen
beheer moet blijven doen!

Sociaal Domein

De afgelopen periode is er veel gebeurd op het Sociaal Domein. Op het Sociaal Domein zetten we
vooral in op informatiesturing en innovatie en dat moet ook. Wij zien uit naar verdere versterking
van de sturing op de uitgaves binnen het Sociaal Domein. Door onze informatiepositie te verbeteren
kan grip op de processen op de inkoopstructuur enz. versterkt worden.

Duurzaamheid

Afgelopen jaar zijn we aan de slag gegaan om de toets en afwegingskaders vast te stellen voor grootschalige zon en wind voor de duurzame opwekking van energie. Lokaal Belang vindt dat windmolens tot een maximum van 50m kunnen worden ingezet bij de opwekking van windenergie. Daarnaast moet uiterst zorgvuldig omgegaan worden met de beperkte ruimte, waarbij bijvoorbeeld zogenoemde Natura2000-gebieden behouden blijven.

De voorkeur van zonnevelden gaat uit naar dubbel gebruik (dus dat naast zonnepanelen ook een andere functie goed tot z'n recht komt) en bij gebieden waar al sprake is van beperkte inzet van ruimte (nabij de A12) en bij windturbines die al zijn voorzien. Lokaal Belang is tevreden met de keuze die vervolgens door het college is gemaakt, welke past binnen deze kaders. In de uitvoering moeten aspecten zoals participatie goed door de initiatiefnemer worden uitgewerkt. Dit zullen we kritisch blijven volgen.

Huisvesting

Er is veel discussie over betaalbaar bouwen. Sinds de start van dit college zijn er al behoorlijk wat projecten in uitvoering gekomen. Maar dit is wat Lokaal Belang betreft, nog onvoldoende. Lokaal Belang vindt het belangrijk dat we in de regio meedoen met de woondeal. Hierbij gaat het niet alleen over de versnelling van de woningbouw, maar ook over de verdeling tussen vrije sector, betaalbare en sociale woningbouw. Lokaal Belang onderschrijft deze ambitie en we willen ook dat nieuwe projecten dezelfde verdeling toepassen. Naast de afspraken in de woondeal, is in de afgelopen periode de starterslening toegevoegd. Hiermee krijgt de starter nog een extra mogelijkheid.

Om de druk op de woningmarkt verder te verminderen zijn en worden tijdelijke huisvestingsmogelijkheden gecreëerd. Op zich worden de juiste stappen gezet, maar we zijn er nog niet! We roepen het college op om verder naar creatieve oplossingen te blijven zoeken, zodat voor de diverse doelgroepen (waaronder starters en ouderen) betaalbare woningen dichtbij de voorzieningen worden gebouwd en op de korte termijn beschikbaar komen.

Burgerparticipatie

In de MJB 2021-2024 staat te lezen dat vanuit het programma "Zevenaar Verbindt" ingezet wordt op het verder versterken van de verbinding met de inwoner, de verbinding tussen bestuur en organisatie en de verbinding binnen de organisatie. Dit lijkt ons te veel op een mantra, immers, door het elke keer uit te spreken zal het op een gegeven moment wel afdoende blijven hangen. Nu realiseren wij ons terdege dat door Covid geen eenvoudige omstandigheden zijn te creëren voor burgerparticipatie en het actief betrekken van bewoners bij beleidsontwikkeling. Maar in onze optiek zijn er ook wel mogelijkheden, zoals het Inwonerspanel. Deze heeft het afgelopen jaar niet plaatsgevonden, terwijl er wel onderwerpen zich lenen om de inwoners te raadplegen. Zeker in deze bijzondere Corona-tijd.

Goede voorbeelden zijn er ook. Verschillende dorpsraden hebben ondanks de Corona-perikelen toch verbinding gezocht met bewoners, zoals in Lathum waar de sluiting van de school aan het eind van dit schooljaar mooie kansen kan bieden voor een goede gebiedsontwikkeling. En waar met inachtneming van de regels toch een inspirerende bijeenkomst kon plaatsvinden.

Communicatie

Wij willen daarom de ambtelijke organisatie uitdagen om, tegen alle omstandigheden in, toch vooral in gesprek te blijven (gaan) met onze inwoners. Kennis delen vanuit gelijkwaardige posities tussen gemeente en inwoners is wat ons betreft het devies en de enige basis van communicatie.

Dit begint vaak bij het uitgangspunt – met interesse luisteren naar de andere. Te vaak zien wij dat de bewoners vanuit de gemeente geïnformeerd worden waarbij er geen sprake is van een goede interactie tussen beiden. Onze bewoners, en zeker die de moeite nemen met onze gemeente in

gesprek te willen verdienen beter. De veranderende houding van een 'Nee, tenzij'-houding naar een 'Ja, mits'-reactie is ons een lief ding waard. Hoewel het ook genoemd is in het coalitieakkoord, mag het wat ons betreft wel sneller in de haarvaten van de organisatie opgenomen worden. Wellicht is hier wel ook een groeiversneller op z'n plaats.

Organisatieontwikkeling

De ambtelijke organisatie is in beweging en wordt daarom tijdens deze begrotingsbehandeling wat ons betreft ongemoeid gelaten. Dit onderwerp vraagt echter wel aandacht, natuurlijk. Immers, ook hier is een mantra van toepassing: de Basis op Orde, ogenschijnlijk gaat dit proces langzaam, maar wij spreken de hoop uit dat de nieuw algemeen directeur/gemeentesecretaris met elan en daadkracht verder gaat om deze benodigde basis zo sterk mogelijk neer te zetten.

Wel willen we hiervoor een stevig maximum stellen aan de beschikbare middelen voor de totale loonsom van deze organisatie. De afgelopen periode hebben wij moeten vaststellen dat het structureel overschrijden op de loonsom voor deze organisatie voor ons geen gewenste ontwikkeling is.

De verhouding Inhuur derden is voor onze fractie veel te hoog. Wij willen terug naar het landelijk gemiddelde en liever nog daaronder. Dit was vorig jaar ook onze standpunt, en wij willen daar graag aan vasthouden. Wij hebben enerzijds begrip voor de redenen voor het grote aandeel inhuur derden ten aanzien van het vaste personeel. Grote fysieke projecten vragen aandacht en wij begrijpen de signalen dat een overload aan WOB verzoeken veel kostbare tijd en inzet vraagt van de juridische afdelingen van de gemeente. Wij vragen ons wel af hoe dit komt? Is daar een goede reden voor te geven of is dit de nieuwe werkelijkheid in vergelijkbare gemeenten? Wij erkennen natuurlijk ook, dat er een stevige juridisering plaatsvindt binnen het gemeentelijk domein. Graag vernemen wij van de portefeuillehouder hoe de visie is om deze problematiek in 2021 goed en structureel aan te pakken.

Herstelplan

Zoals al eerder gesteld, het herstelplan is in onze optiek een stevig instrument waarbij de inzet is om de Zevenaarse organisaties, bedrijven, stichtingen en verenigingen zo goed mogelijk te ondersteunen in deze financieel uitdagende tijd. Wat daarbij het instrument en daarmee de kracht ervan parten speelt is dat het eind van de onzekerheid voor de betrokken partijen nog niet in zicht is. Weer lopen de besmettingscijfers op met weer aanscherping van de maatregelen tot gevolg. Het initiële herstelplan was ingericht om de consequenties van de eerste golf op een krachtige manier te boven te komen. Nu echter, is deze werkelijkheid alweer anders van aard. Daarom moet het college ook financiële armslag en ruimte krijgen om financiële noden bij de organisaties met snelheid aan te pakken. Hierom hebben wij voor deze noodzakelijke armslag een amendement ingediend.

Wij zijn nu bijna 3 jaar een nieuwe gemeente. De eerste twee jaar ziet Lokaal Belang als overgangsjaren daar waar het gaat om het afstemmen van beleid en het organisatorisch inwerken op elkaar. Wij zijn van mening dat de inwerkperiode nu ruim achter de rug is. We gaan met deze meerjarenbegroting het laatste volledige collegejaar in.

Zoals gezegd: door omstandigheden allemaal even wat anders. Maar Lokaal Belang is ervan overtuigd dat naast de belemmeringen die opgeworpen zijn door niet voorziene omstandigheden er nog voldoende mogelijkheden zijn om iets bijzonders te maken van dat jaar! En daar hebben we een goed geoliede organisatie voor nodig die voor haar opdracht staat. En zeker ook een gemeenteraad die in goede harmonie en op basis van een gemeenschappelijk vertrouwen haar verantwoordelijkheid durft en zal nemen.

Dat dat voor college, organisatie en raad een heuse klus zal worden beseffen wij terdege, maar hier spreken wij uit: 'Laten wij er allen samen werk van maken!'.